

ע ל ה ג ג

אתמול חלטה לידיה ונאלצתי להשאר בחדר, במקום ללכת לבית. הקפה בשעה אחת-עשרה, כרגיל. זבוב טורדני הסתנן אלינו, הגיע למערומי הגגות שמסביב, וחדר מבעד לתריסים. עתה הוא מסתובב בזמזום מתכתי, קול כנפיו המשקשקות עולה ויורד, כמטוס העורך תימרונים. החלונות פתוחים (החלונות תמיד פתוחים בחדרי). אני יושב ליד השולחן, בדמדומי החשכה, ומתבונן במלבנים המוארים שהם הלונות הסביבה.

הלילה אינו שחור הערב; הוא כחול-כהה. זהו סוג הלילות האהוב עלי, אם כי הוא מונע ממני לעבוד. אני עוסק בכתיבה — כך אומרים חברי, על כל פנים. כשלעצמי, אני מבכר את שטיפת-הצלחות, לה אני רגיל; ידי מוצאות את אופקן המקומר, הנשי, מתחת לפני המים המ-סובנים בתוך הכיור המזוהם; אני מגדף אותן, אבל אני גם נוטה ללטף אותן, בלטף חם של מים וסבון. תחושה אירוטית בשעור חצי לירה לשעה.

לידיה נאנחת. יש לה חום גבוה מאוד. הרופא וודאי היה קובע: קדחת, לו הייתי טורח להזמין אותו למיטתה. ללידיה יש קדחת; זוהי בדיחת-בית עתיקת-יומין. אין מה לעשות: כל ששה חדשים, או פחות מזה, היא נופלת למשכב. עלינו להסתדר איכשהו. בימים אלו באים מעבידיה. (שניים הם: ישראל פינקרפלד, שנלקח ישר מתוך קאריק-

טורה גרמנית אנטישמית, וליאורה האזרחי, סגנית מלכת היופי 1951 — הם עוסקים באופנה ולידיה עובדת אצלם כדוגמנית; כליאורה מעבידתה התמירה — גם לידיה חולמת על מיפגני האופנה כעל זירה בה יופיע ביום מן הימים צלם העתונות הבינלאומי שיפרסם את שמה ברבים. לדידי, מדגימות תחרויות בחירת מלכת יופי ותופעות דומות להפליא את תהליך גיוון העולם הקאפיטאליסטי).

ובכן, כפי שאמרתי: בימים אלו באים מעבידיה לבקר אותנו פעמיים-שלוש בשבוע, קודם מופיע ישראל, אדום פנים ומקורזל שיער; הוא מחזיק ידה המוארכת בין ידיו השמנות, שצפרניים מזוהמות בולטות מקצות אצבעותיהן: «אוי, נעביך, ווען ווירט זי אויפשטיין?» הוא מקרקר.

כמובן שביקורו אינו מסייע להחלמתה של לידיה. להיפך; אני נוהג להזהיר אותה פן תסתכל בפניו כשהיא חולה — הדבר עשוי להעלות את החום שלה במספר מעלות. דבר זה מכעיס אותה, משום מה. ישראל הוא בסדר גמור. כן, בסדר גמור. כך היא אומרת. ונאנחת. גערתי המטורפת מאוהבת בבעל-הבית שלה. או כמעט מאוהבת. פשוט חרפה. עוד הייתי מבין לו היתה סוגדת להאזרחי, הקרה, הבלונדית-מלאכותית, התמירה, מקומרת-השפתיים. אבל שתי הנשים שונאות אחת את השנייה. שנאה אדיבה, שנאת-אחיות. הן אינן מוכנות להיפרד זו מזו אף תמורת כל הון שבעולם. קודם כל, לידיה דרושה לה להאזרחי, כדי להזכר בדמותה היא מלפני חמש שנים; שנית, ליאורה (כך היא קוראת לה, בנוכחותה ואף מאחורי גבה; כמו לחברה טובה; אותי זה משגע כמו כלום) — ובכן, ליאורה דרושה לה ללידיה כסמל חי של הצלחה נשית; היא היתה בכל מקום: בפאריס — כמועמדת למיס סגנית תבל, כמדומני. ברומא — בתורת דוגמנית מכוניות. זהו מין משחק חדש; הם מוכרים מכוניות נוסעים, כשבחורה יפיה יושבת ליד ההגה; היא אפילו מסיעה את המכונת לביתו של הקונה. כמו

בסרטים. זה צריך לעורר את הרושם, שאתה קונה את הבחורה, כתוספת למכוננית. לא אומר שאין זה אביזר נוח. אבל גבר צריך להשיג אותך בעצמו. זה מזכיר לי בעלי־מכונניות, שאינם יודעים לתקן פנצ'ר או להתקין קארבוראקטור... (נדמה לי שכך קוראים לזה; כשלעצמי, איני יודע לנהוג).

מוזר. הלילה הולך ומכחיל. לדידי, היה הלילה צריך להחשיך, ממש להתפחם. ולא הוא; השמיים בהירים מאוד. יש מספר כוכבים, כוכבים מקריים, ואתה יכול לראות את המתרחש על הגגות הסמוכים ואפילו על אלה, שאינם קרובים כל כך. למטה, מוארת עדיין סימטת השוק בשלל צבעי ירקות ופירות. הזעקות הנרגשות והמלאנכוליות ("יאללה תומאתס, יאללה תומאתס, גברת, תומאתס יופי! ?") — בקול של יאוש ושל קריאה קודרת לעזרה — שכחו מעט. תריסים מתחילים לנוע בפסיהם החלודים. יש זמן. כאן הכל מתרחש לאטו, כמו במזרח. שכחת; אנחנו נמצאים עכשיו במזרח. לפני שתים עשרה שנה, בווינה, היה טוב יותר. אומנם אווירה של לאחר המלחמה; אבל לפחות ידעת. היכן אתה נמצא. בעיר הרוסה למחצה. בעיר של שוק שחור ושל זונות. בעיר כבושה. כאן אתה רואה את השוק־השחור ואת הזונות ואת היאוש, והעיר אינה כבושה. מוזר. אולי אנחנו הכבושים?

במלון שממול (באלכסון) מתפשטת היצאנית הקשישה המתגוררת בקומה השלישית. זה לא טוב. אי אפשר לסגור את התריסים מחמת החום. והיא מכווערת כל כך! ואתה, לך ואל תסתכל כשהיא מטלטלת את אבריה הבלים בדיוק מול קצה חוטמך. אני מפנה את מבטי ונאנח. גם לידיה נאנחת. הקדחת הזו...!

מה מתרחש למעלה, מעל לחדר היצאנית? הו, זוג צעירים. מסכר־נים. אין להם מקום טוב מזה להתיחד בו. בגילם, הייתי מסתפק בגדות הירקון או באחד מספסלי השדרה. אבל בגילם ישבתי במחנה. ואני עוד זוכר כיצד עברתי את הגדרות בין המחנה לבין מחנה־הנשים.

בזחילה, כשהעצם הבולטת והעירומה שבירכי מגרדת את האדמה הדחוסה, היבשה והנוקשה, וכיצד מצאתי את יהודית (היא מתה ב-1943; לא הצליחו להרעיל אותה; היתה חולה בשחפת). הצריף היה שחור, שחור מן הלילה (לעזאזל, מדוע לא מחשיך בארץ מזרחית זו?) ושמענו הרבה קולות. היה טוב, אפילו כשהשומר עובר ליד הצריף. מיתת-נשיקה. אבל כשהתעוררנו ומצאתי את גופה הקר של הזקנה במיטה הסמוכה לא היה טוב. מיתה ונשיקה. מוזר כמה מסוגל להיות האדם אנוכי ברגעי תשוקתו.

מימין, על הגג רחב-הידיים של הבית ההוא, גרה משפחה לא מעניינת. יש שם צעיר, "סווינגר" ממש. הוא רוקד יפה, אין מה לדבר. לא כמו רוב הצעירים המטורפים. הוא רוקד בסיגנון מעודן, מדויק, מלא-התאפקות. מדי שבוע, בדרך כלל בליל ששי, עורכים מסיבה על אותו גג. היום יום שני. אין מסיבה. אבל ההוא — מתאמן. זהו סוד ההצלחה. וודאי אמר לו אביו: "התאמן! התאמן! למד ולמד ולמד פעם נוספת את סודות המקצוע!". והוא לומד. הפעם עם ג'ינג'ית. ניכר שהיא רוצה יותר בו מאשר בריקוד. אבל הבחור מברזל. ככה? או ככה? או אולי ככה? כן, היא אומרת, כן. מנענעת בראשה, בסיפוק. ככה. ירכה נוגעת ברגלו, היא מזדעזעת. לא ככה! הוא אומר. ראשו נע לשני הצדדים, בתקיפות, ימינה ושמאלה, שמאלה וימינה. תלתליו השחורים, המבהיקים, עפים ברוח. המנורה הלבנה חותכת את דמוי-תיהם הדבקות (זיעה על מצחו; שפתיה אדומות מדי בשביל ג'ינג'ית) — כמו צללי-קרטון שחור.

מאחורי איזו ארובה בוקע קול: יש-רא-אל! בוא הביתה! יש-רא-אל...! הכל בסדר, גברתי. לידיה תחלים וישראל ישוב הביתה. הם תמיד שבים. לעתים באחור, כמו גרטי כשנמאסה עלי ועברתי חדר. השכנים סיפרו לי, כשבאתי לקחת את חפצי כעבור חודשיים-שלושה, שהנערה חיפשה אותי ללא הרף. אפילו ישנה יומיים בחדר; אחר כך

גירש אותה בעל הדירה. גם אז גרתי על גג. זוהי מחלה כרונית אצלי ; אני אוהב את האוויר הצח, את מראה הדמויות מגבוה, את תחושת החופש.

צופר מכוננית. טרטור מנוע. הזבוב נעלם, ברוך השם ! הכל בסדר, לידיה. את רוצה כוס תה ? אני תוקע את התקע לקונטאקט החשמלי (את שמו בעברית איני יכול לזכור. כמה שזה אידיוטי !). הקומקום מתחיל לבלבל את המוח.

ככה, בקבוק קוניאק. טיפת קוניאק מעולם לא הזיקה לחולה. ביחוד ללידיה. לידיה... חלום ליל קיץ. צעירה ממני בחמש עשרה שנים, וכאילו הוכנה לפי מידה עבורי. היא אינה אוהבת אותי — רק בהמה גסה מסוגלת לאהוב אותי מקץ חמש שנים במחנות, ועוד חמש שנים בעיסקי שוק־שחור, שהכהו לחלוטין את תחושת־העולם שלי. עד כי הכתיבה הופכת לתרגיל מייגע ומענה — ועוד בעברית !! ! — אבל לידיה, החביבה, מבינה אותי. והיא מרוצה ממני. מדוע ? גבר בבית. בגיל שבע כבר נתנסתה בחיים. בן דודה המנוול... בגיל 14 היתה לשפחה בביתה של איזה משפחה „שיכנוזית“ (כמה שאני שונא אותם, את הפסוידו־אזירופים הללו, אלוהים !); עד שלמדה, בכוחותיה היא, לתקתק. אחרי כן, הכל הלך, — ככה היא אומרת הכל הלך בסדר גמור. כן, והצבא ; היא הגיעה לדרגת רבט"ית. גאה גורא על שהגיעה לרבט"ית. כמו כל הצבריות, היא מיליטריסטית מושבעת. את כל הזבובים הוצאתי לה מן הראש, רק זה לא. הצבא שלנו ! אפשר להאמין שהיא מדברת על שחקן קולנוע. ובאמת ; אותו המבט ראיתי בעיניה של נערה משכונת התימנים הסמוכה, כשתיארה את סרטו האחרון של קריק דגלס.

התה מוכן. קחי ! חוויה. היא חלשה מאוד, זיעתה הכתימה את הסדין, כתם צהוב גדול. כתונת הלילה הדקה דבקה בגופה הצנום. מדוע היא לובשת כתונת־לילה דווקא עכשיו ? לידיה אינה צנועה.

ראייתה שוטפת את הגג, עירומה כביום הולדה. ובנו של בעל-המלון מתבונן בה בתאווה מן הגג הקרוב. אלא מאי? בעת מחלה יש ללבוש משהו חם. ביחוד כשחום גופך עולה. כך אמרתי לה פעם, ועכשיו זה מתנקם באומללה. היא אינה מוכנה לשמוע בקולי, להסיר את הבגד הרטוב, שאפשר היה לסחוט ממנו כמחצית הקערה של מים. היא נאנחת. איזה פלא...!

לידיה היא יצור מוזר. כמו כל הצבריות. כשפגשתי, חשבתי שהדבר ישאר בגדר הרפתקאה קצרה. איני טיפוס של אדם נשוי. אך אנו חיים כבר כארבע שנות חיי אישות. אפשר להאמין שבתקופה כזו היו מתחוללים קרבות עזים בינינו. אבל הכל בסדר. שקט מופתי. אני לא מבין אותה. כל בחורה נורמאלית היתה משליכה פרוצוף כזה מזמן (כפי שאמרה פעם חברתה נחמה, כשחשבה שאני לא שומע). אין לדעת. בחורה אינה פועלת לפי הגיון. כמו גבר, בעצם.

אוֹ-הו! סוף-סוף; משהו מתרחש. על הגג המרוחק, גג הנמצא בתחום ראיתי רק משום היותו מרומם מכל הגגות שבסביבה, זולת גגי, מתחילים להתקוטט. עומד שם חדר קטן. מבעד לחלון הפתוח רואה אני את הבעל, גבר שעיר ואדום, שור אבוס ורתחן, נוטל את הנעל של אשתו ומתחיל להכות אותה. היא צורחת. אינך רואה אלא את זרועותיה מנפנפות מבעד למסגרת המלבן המואר. והגבר השמץ, בגוף פיה לבנה, מבהיקה, מרים ידו ובה נעל אשה, ומכה מכה. מכה. אלוהים! הוא ירצח אותה. אבל הכל מסתדר על הצד הטוב יותר. כעבור מספר דקות הם מתנשקים ומתחבקים, כמו שחקני-קולנוע במערכה ה-13. אחרי כן, בהיסח הדעת, היא סוגרת את החלון. האור כבה. "האפי אנד".

רוב החלונות כבו, עכשיו, סוף-סוף, לילה. שחור, ברור, חד משמ-
עי. ככה צריך להיות. האוויר קר, סכין מכוונת לחזי. לידיה ישנה. היא

יפה בחושך. הייתי רוצה לגעת בגופה החם, הרטוב. אסור. קדחת, זוהי מחלה מחלישה. לידיה... תודה לך, תודה לך, לידיה. בלעדיך לא הייתי קיים. בלעדיך לא היה לילה שחור. בלעדיך הייתי מוצא מזמן את שפת הים ואת הגלים המלוכלכים, כמו האנס, כמו פרידריך שורק את עצמו מן הבניין הגבוה — איך שמו? הו, כן, הבניין המרכזי! — בלעדיך, לידיה, לא הייתי עובד, לא הייתי כותב, לא הייתי לומד עברית. הייתי סמרטוט בלעדיך, לידיה. את יודעת? וודאי שאת יודעת. בטח. לא, אסור להגיד בטח. לידיה לא מרשה... היא שיגעה אותי, עד אשר הסכמתי לבקר באולפן.

לידיה.

הרחק, כנופיית פרחחים עוברת, צוהלים וצוחקים כמו ערבים לאחר ביזת יישוב יהודי. פראים! נראה לי שהכל שחור עכשיו. שחור כמו פחם. כמו מכרה. אלוהים! רק לא זה. בזה איני רוצה להזכר. במ־חנות, כן. במעשי העינויים, במשרדי הגסטאפו.. אך לא במכרות. את זה איני יכול לשאת שוב.

די! גמרנו. לא אוכל לישון, גם הלילה, ליד החלון הפתוח. אאזין לנשימתה הקודחת של לידיה, חברתי הצעירה, אתבונן בחלונות הכ־בים, אחד־אחד, כמו כוכבים. אראה את הדמויות על הגגות השכנים, נמתחות ומתרפות, צללים ברורים על שמיים שחורים. ולעת בוקר, כשרוח שקטה וקרה מנשבת מכיוון הים ועוטפת את גופה החם בשמיכה של רעדה בלתי ברורה, אכסה אותה בסדין שני. אתפשט, ואשכב במיטה הצרה אשר אוציא מתחת למיטתה. ואזכור. בחיי שאזכור את הלילה. על הגג. ליד מיטתה של לידיה החולה.